

SOCIALISTISCH ALTERNATIEF

€1
€2 steunprijs

Nummer 5 - November/December 2018

WEG MET RUTTE 3!

Het kabinet Rutte 3 heeft de afschaffing van de dividendbelasting geschrapt. Niet omdat de grote meerderheid van de Nederlanders er niets in zag, behalve verrijking van een paar multinationals. Rutte was tot het laatste toe ongevoelig voor elke vorm van kritiek. Maar het hoofdkantoor van de Unilever komt om hele andere redenen niet naar Nederland. De maatregel is dus zinloos geworden. Maar als het één ding overduidelijk maakt, is het dat multinationals allesbepalend zijn voor dit kabinet. De rest van Nederland kan het vergeten.

DOOR PIETER BRANS, AMSTERDAM

Het verzet moet dan ook doorgaan. Het kabinet is al druk bezig om de 1,9 miljard Euro van de maatregel in de vorm van verdere verlaging van de winstbelasting te goede te laten komen aan grote bedrijven. Deze winstbelasting was al verlaagd! Van 25 naar 22,5% voor grote bedrijven en naar 20% voor kleinere. Nu gaat de verlaging voor grote bedrijven door naar 20,5% voor grote en 15% voor kleine bedrijven. De BTW, die wij allemaal betalen, maar bedrijven niet, die kunnen hem namelijk aftrekken, gaat van 6 naar 9% per 1 januari. Dat betekent een minimale schadepost van 300 euro per jaar.

Ook is gebleken dat in de inkomensberekeningen van het kabinet voor volgend jaar een aantal "foutjes" is "geslopen". Inkomens, vooral van alleenverdieners met kinderen, gaan er minder op vooruit dan berekend. En een wetenschappelijk onderzoek bevestigde wat we allemaal al wisten: verkiezingsbeloften aan burgers worden door kabinetten stelselmatig vergeten, bedrijven krijgen zelfs meer dan

wat ze beloofd is. De overheid is de roofridder die bij de gewone burgers miljarden weghaalt in de vorm van inkomstenbelasting en BTW en die vervolgens het bedrijfsleven op grote schaal bedient.

Ook op andere manieren blijft de regering onze mogelijkheden om een normaal leven te leiden wegbreken. De dictatuur van de markt, in werkelijkheid: steeds meer macht voor de ondernemers en de rijken, heeft gezorgd voor lagere lonen, onzekere contracten, hoge huren, onbetaalbare huizenprijzen en duur openbaar vervoer. De overheid zelf zorgde voor slechte arbeidsvoorwaarden in het onderwijs en bij de zorg, hoge studieschulden, kaalslag in de sociale zekerheid en de culturele sector en uitholling van wat vroeger de ouderdagsvoorziening heette. De premies voor ziektekosten bleven ondanks de zogenaamde marktdiscipline alleen maar stijgen. In de toekomst dreigen er hoge kosten voor gewone mensen rond de zogenaamde vergroening van de economie.

Dat de afschaffing van de dividendbelasting nu van de baan is, is geen echte stap vooruit. Alle andere forse problemen verander je daar niet mee. Tien jaar na de crisis is er geen enkel probleem opgelost. Natuurlijk gaat Rutte 3 moeilijker tijden tegemoet: Rutte heeft wel een deukje opgelopen en de Provinciale Statenverkiezingen zullen de basis voor dit kabinet verder uithollen. Misschien is er zelfs geen meerderheid meer in de Eerste Kamer. Maar zoals de ervaring heeft geleerd: er komt geen einde aan het kortings- en bezuinigingsbeleid. Wij zullen het zelf een halt moeten toeroepen door massale actie. Rutte 3 moet weg voor het nog meer schade aanricht.

Lees verder op pagina 2

Vervolg pagina 1

Actief verzet van onderaf en het doorzetten van het FNV Offensief tegen de race naar het putje die ook na de dividendbelasting onverminderd doorgaat. Het zal van de basis moeten komen, van actiecomités. Tienduizenden zijn in de afgelopen periode in verschillende sectoren al buiten de vakbeweging om in actie gekomen. Belangrijk zijn nu de eisen om een brede beweging tegen kabinet en werkgevers van de grond te krijgen en arbeiders aan de basis te organiseren. Daarvoor is in de eerste plaats een offensief programma nodig:

- Een looneis van 5%, 7% voor de publieke sector
- Minimumloon naar 14 Euro per uur
- Een 32-urenweek met behoud van loon
- Weg met de flex
- Onderwijs weer naar 7% van het BNP
- Een woningbouwprogramma van 50.000 woningen per jaar
- Een staatspensioen van 1500 Euro

Gezamenlijke, sectoroverschrijdende actiedagen zijn nodig om dit te realiseren en toe te werken naar een 24-uuractie, om te beginnen in de publieke sector. Een warme winter met acties waarmee Rutte 3 naar huis gestuurd kan worden.

ARBEIDSVOORWAARDENBELEID FNV 2019; LOONEIS 5%!

Een zucht van verlichting ging er bij veel werknemers op toen de FNV haar looneis voor 2019 presenteerde; 100 euro erbij voor de laagstbetaalden inclusief de uitkeringsgerechtigden; 5% als centrale looneis en voor de Zorgsector zelfs 7%. Een terechte eis om de dalende koopkracht en het netto besteedbare inkomen van de gewone bevolking enigszins op te vijzelen. Want er zijn aanzienlijke gaten in onze koopkracht geslagen!

DOOR PETER DEN HAAN LEDENPARLEMENT FNV
VERVOER (OP PERSOONLIJKE TITEL)

Het werd in 2017 al bekend en erkend door Rabobank, Centraal Bureau voor Statistiek en het IMF dat we er sinds de crisis in 2008 ruim 5,5% op achteruit zijn gegaan. Zelfs het VNO-NCW en het MKB in een gezamenlijk rapport over de Arbeids Inkomens Quote geven toe dat het netto besteedbare inkomen en de AIQ inmiddels weer op het niveau van de jaren 70 liggen. Deze verschuiving kwam ten goede aan de winstgevendheid en dus dividend voor de aandeelhouders. Uiteraard roepen ze tijdens CAO-onderhandelingen het tegenovergestelde. En iedereen die Mark Rutte geloofde dat hij of zij erop vooruit zou gaan, is inmiddels wel genezen. Hij blijkt geen slechte clown op een koude kermis, maar gehoorzame lakei van de Multinationals en de B.V Nederland

te zijn.

Een waarschuwing is wel op zijn plaats. 5% eisen is nog niet binnenhalen. In de afgelopen periode is bij een looneis van 3,5% gemiddeld maar 2,2% ook binnengehaald. En daarnaast komen de korter werken-regelingen grotendeels uit eigen zak. Vooral in de Zorg, maar ook in de andere bedrijven en sectoren waar CAO-onderhandelingen gaan worden gevoerd is het belangrijk om de verbinding en verbreding te zoeken en te vinden! Gezamenlijk in actie

verhoogt de druk en dus de kans op succes.

Maar het allerbelangrijkst is nog wel de betrokkenheid van enerzijds het thuisfront en de belanghebbenden ter ondersteuning, vooral als het een gevecht van de lange adem dreigt te worden en anderzijds maximale betrokkenheid van de kadergroep en kaderleden bij de CAO-onderhandelingen. De ervaringen bij het Streekvervoer, waar middenin het gevecht in het geheim een onderhandelingsakkoord werd getekend (!) door een bestuurder en een ingehuurd medesamenzweerder, zonder daar de CAO delegatie en kadergroep van op

de hoogte te stellen, is een ernstig teken aan de wand over hoe geleide loonpolitiek wordt gevoerd.

5% eisen is nog niet binnenhalen. In de afgelopen periode is bij een looneis van 3,5% gemiddeld maar 2,2% ook binnengehaald. En daarnaast komen de korter werken-regelingen grotendeels uit eigen zak.

Donkere wolken boven de wereldeconomie

Als het ze goed uitkomt, spreken soms ook neoliberaal politici de waarheid. Na alle hossanna-verhalen over de groei van de Nederlandse economie, waarschuwde minister van Financiën Hoekstra (CDA) in het voorwoord van de Miljoenennota 2019 voor risico's voor de Nederlandse economie door ontwikkelingen in het buitenland. De Nederlandse economie is immers, door zijn kleine interne markt en grote afhankelijkheid van export, zeer gevoelig voor ontwikkelingen van de wereldeconomie. Hij noemt onder meer de gevolgen van een ongunstige Brexit, de economische ontwikkelingen in Italië en Turkije en het oploeiende handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China.

DOOR BARBARA VEGER, ROTTERDAM

Als dat conflict escaleert en zich uitbreidt richting EU dan houdt het kabinet er rekening mee dat 75.000 mensen hun baan kunnen verliezen in 2020. Als het niet lukt om een scheidingsakkoord met de Britten te bereiken, kan dat Nederland op de langere termijn 1 à 2 procent van het bbp kosten, denkt het kabinet. Voor de regering een excuus om de hand op de knip te houden. Maar het is ook een bevestiging, weliswaar uit rechtse hoek, dat het kapitalisme ons niets te bieden heeft dan periodes van zwakke economische groei waarin we niet meeprofiteren en crises, die de werkloosheid weer zullen doen exploderen en al onze verworvenheden weer zullen bedreigen.

Brexit

Het Brexit-dossier is een nachtmerrie voor de kapitalisten. De Engelse kapitalistische elite was in meerderheid tegen de Brexit. Maar de meerderheid van de arbeidersklasse, vooral de armere lagen, stemde voor. Het was vooral een stem tegen het establishment, tegen de bezuinigingspolitiek. Nu dreigen de Tories te splitsen op de Brexit. Theresa May zou het liefste een Brexit willen die nauwelijks een Brexit is, maar elke beslissing die ze neemt, dreigt de bom binnen de Tories te doen ontploffen. De kapitalistenklasse verliest steeds meer de politieke controle, het neoliberale project van de EU is ernstig ondermijnd. Dan is er ook nog het hoofdpijndossier van Italië: de populistische regering weigert zich te houden aan de begrotingsnormen van de EU. En er is de angst, dat de inflatie zal stijgen en de Europese centrale banken zal dwingen de rente te verhogen. Juist de extreem lage rente, in stand gehouden door het enorme stimuleringspakket van de centrale banken, zorgde ervoor dat de Europese economie een zwakke groei kende en dat veel bedrijven konden overleven ondanks de enorm opgelopen schuldenlast.

De handelsoorlog tussen de VS en China.

De grootste bedreiging voor de wereldeconomie is echter de zich ontwikkelende handelsoorlog tussen de VS en China. De wereldeconomie kent al ernstige turbulentie, zeker in de 'opkomende markten'. De enorme waardedalingen van de Turkse, Argentijnse, Braziliaanse of Indonesische munt kunnen de omzetten en winsten van ook de Nederlandse multinationals uithollen.

Het conflict tussen de VS en China gaat slechts deels over han-

del: het VS-imperialisme probeert zijn positie als sterkste wereldmacht te verdedigen tegenover de belangrijkste rivaal. De oorsprong zit in het fundamentele falen van het globale kapitalisme om de samenleving en de economie vooruit te brengen.

Kapitalistische commentatoren zijn steeds meer bezorgd over de mogelijke impact van een volledige handelsoorlog tussen de twee belangrijkste economieën ter wereld, die samen goed zijn voor 40% van het wereldwijde BBP en 53% van de wereldwijde groei. Dit kan de wereldeconomie uiteindelijk naar een nieuwe recessie brengen.

Geen enkele van de fundamentele oorzaken van de vorige crisis in 2008 werd aangepakt: schulden, financiële speculatie en zeepbellen. Tegelijk heeft het beleid om de vorige crisis 'op te

lossen' geleid tot de grootste transfer van rijkdom van de have-nots en de have-littles uit de hele geschiedenis.

Het op schulden gebaseerde Chinese groeimodel verliest snelheid. Het ongenoegen neemt toe en de sociale ongelijkheid bereikt een alarmerend niveau. De regering staat voor een dilemma: doorgaan met het aanpakken van de schulden om een financiële crisis te vermijden of terugkeren naar met schulden aangedreven stimuleringsmaatregelen om een scherpe vertraging of recessie te vermijden. Als Trump doorzet en heffingen invoert op alle Chinese import, kan dit leiden tot het verlies van 5,5 miljoen banen.

Waarschuwing van financiële crisis

Er kan indirect een veel grotere dreiging opduiken, met name een kettingreactie waarbij het vertrouwen

onder kapitalisten instort. Dit kan een grote impact hebben op de overgewaardeerde Chinese financiële goederen. De Amerikaanse economische groei van dit jaar is mogelijk al over zijn piek. Zowel China als de VS zullen verliezen door deze confrontatie, en jammer genoeg zal de arbeidersklasse in beide landen de hoogste prijs betalen met ontslagen en inflatie.

Socialisten zijn geen voorstander van kapitalistische 'vrijhandel', waarbij de uitbuiting van armere economieën door sterkere wordt verborgen. We zijn evenmin voorstander van kapitalistisch protectionisme, gericht op de verdediging van de winsten van de ene groep kapitalisten tegenover de andere. De huidige handelsoorlog is een waarschuwing die de dringendheid aantoont van de opbouw van een socialistisch alternatief dat een einde kan stellen aan het toxische kapitalisme.

Socialisten zijn geen voorstander van kapitalistische 'vrijhandel', waarbij de uitbuiting van armere economieën door sterkere wordt verborgen. We zijn evenmin voorstander van kapitalistisch protectionisme, gericht op de verdediging van de winsten van de ene groep kapitalisten tegenover de andere. De huidige handelsoorlog is een waarschuwing die de dringendheid aantoont van de opbouw van een socialistisch alternatief.

RYANAIR STAKING:

Geen rechten, Geen vluchten

In september moest Ryanair talloze vluchten annuleren door een staking van de werkenden bij Ryanair in heel Europa. Daaropvolgend heeft het bedrijf plannen aangekondigd om verschillende van haar bases te sluiten, en daarmee het kabinepersoneel van de basis in Eindhoven aangewakkerd om op 23 oktober te gaan staken. De oorzaak van deze crisis is de schandalige behandeling door Ryanair van haar arbeiders.

DOOR AINDRIÚ (IERLAND)

De Vereniging Nederlandse Verkeersvliegers (VNV) veroordeelt het dreigement van Ryanair om de basis in Eindhoven te sluiten. De piloten van Ryanair komen in opstand tegen hun loon- en arbeidsvoorwaarden. Daarom verdienen ze de steun en solidariteit van alle arbeiders. De mannen en vrouwen die de Ryanair vliegtuigen laten vliegen, die werken volgens het Ryanair schema en Ryanair uniformen dragen, werken zogenaamd als ZZP'ers.

Schijn-ZZP-constructies, die wijdverspreid zijn in Nederland, zijn bedoeld om de werkgever er mee weg te kunnen laten komen om geen ziektegeld, vakantiegeld en bijdragen voor sociale zekerheid te betalen. Volgens het CBS werkten het laatste jaar ongeveer 1,8 miljoen mensen in Nederland als fulltime of parttime ZZP'er. Het verlies aan werknemer- en werkgeverpremies en andere belastingen kost de schatkist, hier en in het buitenland, elk jaar miljoenen. In het geval van Ryanair, hebben piloten die ziek worden of hun baan verliezen, geen automatisch recht op sociale uitkeringen, door deze constructie.

Antivakbondsbedrijf

Ryanair is niet alleen een bedrijf zonder vakbond, het is een expliciet antivakbondsbedrijf. Het wordt gerund als een bedrijfsdic-

tatuur. Buiten Nederland werd elke Ryanair arbeider die opstond en aankondigde te willen proberen zijn of haar collega's lid van de vakbond te maken bedreigd met onmiddellijk ontslag. De afwezigheid van vakbonden is een deel van het probleem. Als er een effectieve vakbondsorganisatie bestond bij Ryanair zouden er betere lonen en arbeidsvoorwaarden zijn. Misschien kon deze crisis, waar passagiers ook door werden getroffen, vermeden worden. Organisaties zoals de VNV bestaan niet in Ierland of Italië.

CEO Michael O'Leary en woordvoerder voor het bedrijf Kenny Jacobs erkennen geen vakbonden, maar de vakbonden kennen hen zeker.

Nee tegen postcode racisme!

Je hoeft geen socialist te zijn om te geloven in gelijkheid voor de wet. Dat is een principe dat zo fundamenteel is voor een moderne, beschaafde maatschappij, en is zo algemeen geaccepteerd, dat zelfs openlijke racisten waarschijnlijk twee keer nadenken voor ze er in het openbaar iets over zeggen.

DOOR RAJA, EINDHOVEN

Echter, twee keer nadenken is waarschijnlijk niet de sterkste kant van Klaas Dijkhoff, de huidige leidende racist binnen de "liberale" VVD. De heer Dijkhoff is op het idee gekomen om mensen uit "probleemwijken" twee keer zo hard te straffen. Dat zou betekenen dat wat voor straf je krijgt, afhangt van welk deel van het land je komt. Om elke twijfel weg te nemen heeft Dijkhoff eveneens verklaard dat hij met "probleemwijken" wijken bedoelt waar meer dan 50% van de bevolking uit migranten of niet-westerse mensen bestaat. Volkomen juist werd dit voorstel door de DENK-politicus Kuzu bestempeld als "postcode racisme", en de meeste traditionele partijen verwierpen onmiddellijk Dijkhoffs voorstel.

Het is een algemene tendens binnen rechts om te proberen het leven van migranten te criminaliseren en misdaad alleen maar aan te pakken met hardere straffen. Maar waarom komt Dijkhoff met een voorstel dat duidelijk zo controversieel is en waarschijnlijk geen enkele kans heeft om een

Het is niet verwonderlijk dat premier Rutte het voorstel van Dijkhoff niet scherp veroordeelde. Rutte zelf heeft maar al te vaak gebruik gemaakt van de verdeel-en-heers-tactiek van racisme, om de aandacht af te leiden van zijn neoliberale aanvallen op de werkende klasse.

racisme koppelen aan een gezamenlijke strijd van Nederlandse en migrantenarbeiders voor sociale verbeteringen en tegen deze regering van de echte criminelen: de multinationals.

wet te worden? Het antwoord is dat het een public relations truc is waardoor de VVD mee kan liften met de opkomst van rechts populisme in Europa. Na de xenofobe campagnes van de PVV het laatste jaar, die de partij 20 zetels opleverde, wil de VVD niet achterblijven.

Als socialisten beseffen we dat het wezenlijke probleem in het systeem de kruisbestuiving tussen racisme en kapitalisme is. Het criminaliseren van wijken gaat niets oplossen; de basisproblemen zijn inkomensongelijkheid en xenofobie.

Het is niet verwonderlijk dat premier Rutte het voorstel van Dijkhoff niet scherp veroordeelde. Rutte zelf heeft maar al te vaak gebruik gemaakt van de verdeel-en-heers-tactiek van racisme, om de aandacht af te leiden van zijn neoliberale aanvallen op de werkende klasse. Links moet dan ook de strijd tegen

Groeiende beweging voor betaalbare huisvesting in Ierland

Tienduizend mensen protesteerden onder lunchtijd voor het Ierse parlement op woensdag 3 oktober tegen de inactiviteit van de Ierse regering ten opzichte van de huisvestingscrisis, en om verandering te eisen. Er was opgeroepen tot het protest door het Irish Congress of Trade Unions (ICTU) en de National Homeless and Housing coalition – een coalitie van studenten-vakbonden, huisvestingscampagnes, politieke partijen inclusief Solidarity (een samenwerkingsverband waar onze Ierse zusterorganisatie, de Socialist Party, deel van uitmaakt), vakbonden en anderen.

DOOR MICK BARRY, SOCIALIST PARTY (CWI IN IERLAND)

De uitgesloten generatie

Een zeer belangrijk deel van het protest werd gevormd door jonge studenten, leden van wat nu in Ierland de “uitgesloten generatie” wordt genoemd. Geïnspireerd door de succesvolle campagnes voor het recht van twee mensen van hetzelfde geslacht om te trouwen, het terugdraaien van de anti-abortus wetten en voor het recht op abortus, beginnen belangrijke delen van de uitgesloten generatie zich te richten op activisme rond de huisvestingskwestie.

Veel van deze jonge mensen zijn ook geïnspireerd om in actie te komen door de stoutmoedige campagne Take Back The City, die verschillende bezettingen van leegstaande huizen heeft georganiseerd, die in het bezit zijn van grote huisbazen in het centrum van Dublin. Een geweldadige stormloop in september op een bezet gebouw door privé-beveiligers met bivakmutsen, ondersteund door de politie die skimutsen droegen, heeft alleen maar geleid tot grotere standvastigheid om in opstand te komen, ondanks dat er mensen gearresteerd werden en anderen in het ziekenhuis terecht kwamen.

Stijgende huurprijzen, een record aan dakloosheid, een half miljoen jongeren die uitgesloten zijn van de huizenmarkt, hebben een stemming gecreëerd voor verandering rond deze kwestie. Recordwinsten voor projectontwikkelaars en hebzuchtige huisjesmelkers hebben deze stemming alleen maar versterkt. De grootste huisbaas van Ierland, IRES Reit, heeft onlangs verkondigd dat de winsten van de laatste zes maanden zijn verdubbeld ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

De inactiviteit van de regering

Dit alles onder de verantwoordelijkheid van een minderheidsregering geleid door Fine Gael, die weigert de lessen te trekken uit de

onroerendgoedcrisis van 2008, en heilig blijft geloven in ‘de markt’ - en weigert om enige actie te ondernemen om diens werking te beknotten.

De verering van de markt door de regering zou wel eens verklaard kunnen worden door het feit dat 36% van de parlementsleden van Fine Gael zelf huisbazen zijn, en 33% van de parlementsleden van Fianna Fáil eveneens. De Socialist Party en Solidarity eisen dat er 100.000 sociale huurwoningen worden gebouwd in de komende vijf jaar. Huisvestingsanalist Mel Reynolds schat dat de lokale autoriteiten en de National Assets Management Agency (NAMA) over genoeg land bedoeld voor huisvesting beschikken om 114.000 sociale huurwoningen te bouwen.

Investeer in sociale huurwoningen

Dit kan worden betaald zonder werkende mensen extra te hoeven belasten. Pas geleden vond de Europese Commissie uit dat Apple voor 13 miljard euro plus rente geprofitteerd had van deals met de Ierse staat en Apple moest 14,3 miljard afgeven als borg, in afwachting van het hoger beroep (door Apple EN de Ierse staat!).

De staat moet dit schandalige hoger beroep laten vallen en haar intentie aankondigen om al dit geld te besteden aan sociale investeringen. Academics van de Maynooth Universiteit schatten dat de staat 23,8 miljard kan besparen over een periode van 30 jaar door sociale huurwoningen te bouwen in plaats van rijke huisbazen te spekken via HAP (Housing Assistance Payment).

De groei van dakloosheid wordt in de eerste plaats veroorzaakt doordat privé-huisbazen mensen hun huis

uitzetten. Het is werkelijk waanzinnig om toe te staan dat dergelijke uithuiszettingen doorgaan tijdens de grootste huisvestingscrisis ooit in de staat. De eis voor een verbod op uithuiszettingen om economische redenen is potentieel een krachtige magneet voor een zich ontwikkelende massa-campagne.

De ‘controle op huurstijgingen’ heeft bewezen een wrede manier te zijn om mensen te bedotten. Controle op de huurstijgingen zou niet een lagere inflatie of zelfs een bevrozing van de huurprijzen moeten betekenen. Wanneer de huren zo hoog zijn als momenteel, zou echte controle op de huurprijzen moeten betekenen dat ze scherp naar beneden worden gebracht.

Wat nu?

De Socialist Party en Solidarity steunen een intensivering van de actie rond huisvesting. We zullen doorgaan burgerlijke ongehoorzaamheid te steunen in de vorm van de campagne Take Back the City en zullen vergelijkbaar verzet in de wijken aanmoedigen.

De vakbonden moeten stoppen de regering met zijden handschoentjes aan te pakken. De regering is geen ‘sociale partner’ en een regering van Fianna Fáil zou geen haar beter zijn.

De vakbonden en de huisvestingsbeweging moeten het ijzer smeden als het heet is en nu een datum aankondigen voor een grote landelijke demonstratie in november. Als dit wordt gedaan samen met het aanscherpen van de eisen voor sociale huisvesting, een verbod op economische uithuiszettingen en echte controle op de huurprijzen, dan kan een belangrijke stap vooruit in het bouwen van een beweging worden gezet.

De Socialist Party en Solidarity streven er naar zo’n beweging op te bouwen, terwijl we tegelijkertijd vechten om een sterke socialistische linkerzijde op te bouwen, om de heerschappij van de kapitalistische markt te bestrijden die aan de wortel van de crisis ligt.

Oorlog, revolutie, fascisme.

Actualiteit van de Duitse Revolutie

In november vieren we de 100ste verjaardag van het einde van de Eerste Wereldoorlog. Vier jaar lang werd een slachting aangericht onder jonge soldaten uit heel de wereld. De oorlog zorgde voor vernieling en ellende. Het aanvankelijke enthousiasme voor de oorlog maakte al gauw plaats voor een groeiend ongenoegen ertegen. De uitzichtloosheid ervan leidde tot opstandige bewegingen. De ketting brak het eerst in zijn zwakste schakel: Rusland. Maar het revolutionair proces zal zich niet tot Rusland beperken: onder meer in Duitsland waren er vanaf januari 1918 steeds meer protestacties en stakingen. De oorlog bracht revolutie voort.

DOOR GEERT COOL, BELGIË

Zoals in elke revolutionaire beweging ontstonden nieuwe instrumenten om de strijd te organiseren. Er doken arbeiders- en soldatenraden op. Onder druk van de revolutionaire beweging in november 1918 was de sociaaldemocratische SPD verplicht om de keizer af te zetten, de republiek uit te roepen en een reeks sociale hervormingen door te voeren. Dezelfde partij die in 1914 voor de oorlogskredieten stemde en daarmee het bankroet van de Tweede Internationale aankondigde, moest de wapenstilstand afkondigen. De revolutie maakte een verderzetting van de oorlog onmogelijk.

Veel arbeiders en soldaten zagen de SPD nog steeds als hun partij en hoopden dat de socialistische verandering door deze partij zou gerealiseerd worden. De SPD-leiding daarentegen had een ander project: met hervormingen van boven een verdere revolutionaire explosie van onderuit ondermijnen. De zwakke positie van de revolutionaire krachten maakte dat de SPD daar voorlopig mee wegkwam, ook al had de partij veel moeite om nieuwe bewegingen de kop in te drukken. Dat is waarom Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht, de revolutionaire voortrekkers in Duitsland, werden vermoord in januari 1919.

In oorlogen wordt het perspectief van revolutie en massabewegingen vaak niet gezien. Wie associeert Syrië of Afghanistan vandaag met de mogelijkheid van een revolutionaire beweging? Weinigen wellicht. Oorlog stelt niet automatisch de kwestie van revolutie. Maar het maakt de keuze wel duidelijker: de barbarij van (burger)oorlog verder zetten of stappen zetten naar een machtsovername door de meerderheid van de bevolking. De golf van opstanden in het Midden-Oosten en Noord-Afrika in 2011 toonde het potentieel van massaprotest.

Revolutie en contrarevolutie

Het revolutionair proces tussen 1918 en 1923 kende verschillende ogenblikken waarop een socialistische maatschappijverandering mogelijk was. Deze werden niet benut, waardoor het kapitalisme kon standhouden en de prille Sovjet-Unie geïsoleerd bleef. Dit maakte de opgang van de stalinistische

bureaucratie in Rusland mogelijk.

De poging van de rechterzijde om na het neerslaan van de revolutionaire bewegingen in 1919 zelf in het offensief te gaan met een staatsgreep onder leiding van Wolfgang Kapp, had een omgekeerd effect. De zweep van de contrarevolutie bracht het revolutionaire potentieel terug op het voorplan. Een algemene staking met 12 miljoen deelnemers legde het land plat: de coupleggers vonden zelfs geen drukkerij om de aankondiging van hun machtsgreep officieel bekend te maken. Deze immense stakingsbeweging – en later die in 1923 – stelde de kwestie van de macht. De leiding van de Communistische Partij (KPD) zag het momentum echter niet, of zag het pas toen het voorbij was.

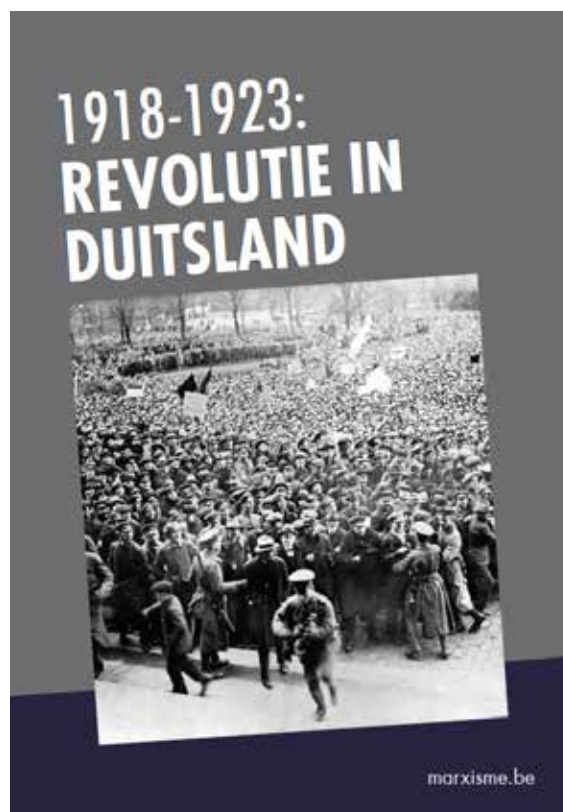
Het gebrek aan een collectieve revolutionaire leiding met voldoende inplanting in de samenleving speelde een bijzonder fatale rol. Dit werd nog vergroot door de moord op Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht. Het bestaan van de Bolsjewistische partij en de leiding door Lenin, Trotski en anderen in Rusland, vormde het grootste verschil met de politiek onervaren KPD in Duitsland. De opbouw van een revolutionaire partij is een werk van langere adem, van uitvoerige voorbereiding waarbij collectief ervaringen opgedaan worden en een leiding zich als een op elkaar ingespeelde ploeg kan vormen.

De nederlaag in Duitsland legde de basis voor het fascisme en de Tweede Wereldoorlog. Begin jaren 1920 maakte het fascisme nog geen kans. Een poging tot putsch in Beieren eindigde op een fiasco voor Hitler. Na de recessie van 1929, en tegenover het verraad van de erg makke SPD-leiding en de fouten van de stalinistisch geworden KPD-leiding die in de 'sociaalfascistische' SPD een groter gevaar zag dan in de nazi's, werd het wel mogelijk om de nazipartij uit te bouwen tot een massa-organisatie die tienduizenden op de been bracht. Het niet invullen van de hoop op revolutionaire verandering, opende de weg voor de contrarevolutionaire wanhoop.

Vandaag kennen we net als in de jaren 1930 economische crisis en bijhorende politieke en sociale instabiliteit en onrust. Maar we komen niet uit een periode van fundamentele nederlagen van de arbeidersbeweging. De voorbije periode was er integendeel eerder één van neoliberale contrarevolutie waarbij nu strijdbewegingen ontwikkelen en de zoektocht naar een alternatief op het kapitalisme aangevat wordt. Het is in die zoektocht dat de Duitse Revolutie ons belangrijke lessen biedt over het belang van eenheid in actie, een revolutionair programma en een socialistisch perspectief.

Het gebrek aan een collectieve revolutionaire leiding met voldoende inplanting in de samenleving speelde een bijzonder fatale rol. Dit werd nog vergroot door de moord op Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht.

BOEK. '1918-1923: revolutie in Duitsland' (154 pagina's, in september 2018 uitgegeven door Marxisme.be) is via Socialistisch Alternatief te verkrijgen voor 10 euro + verzendingskosten.

Vervolg pagina 8

dwang van politiegeweld naar een andere locatie te worden verplaatst om de zoveelste doelloze discussie te voeren, zoals de zogenaamd linkse burgemeester Halsema ons verzocht. Er bleek überhaupt niemand aanwezig te zijn bij de desbetreffende locatie. Ons punt was, dat onze zeggenschap en macht als studenten binnen de universiteit erkend moest worden, niet dat we bij de gratie van het College van Bestuur ons "zegje" mochten doen.

Hoewel het goed was om de solidariteit tussen studenten op te bouwen, en de macht van studenten effectief tegenover die van het College van Bestuur te plaatsen, werd ook gelijk duidelijk hoe belangrijk een goed inzicht in de machtsstructuren bleek te zijn. Het College van Bestuur had zelf de politie gebeld, wilde daarmee haar spierballen laten zien, en studenten afschrikken om een daadwerkelijke tegenbeweging tegen de neoliberalisering van de universiteit te steunen. De politie is in deze een instrument om privébezit, en al haar ondersteunende instituten, te beschermen. Politieagenten zelf kunnen persoonlijk andere motieven hebben om hun baan uit te oefenen, maar zijn desalniettemin gevangen in deze machtsstructuur, en worden zo voor het karretje van het grootkapitaal gespan-

nen. Dit is een machtsstructuur waar de bestuurlijke elite van de Universiteit van Amsterdam dankbaar gebruik van heeft gemaakt, gezien ze maar wat graag het immense private kapitaal van de universiteit beschermen.

Veel studenten deelden dit inzicht: zij riepen op tot vreedzaam protest en wilden geenszins onnodig slaags raken met de gevestigde handhavende orde. De protesten buiten zijn, op een nogal haastig ingezette politie te paard na, uiteindelijk ordelijk verlopen.

Maar dit is natuurlijk geen eindstation. De studentenbeweging heeft nog een lange weg te gaan voordat niet langer kapitaal, maar mensen bepalen wat er in de universiteit gebeurt. Dit zal beslist geen makkelijke opgave zijn, en buiten actievoeren veel denkwerk vereisen over de alternatieven die we tegenover de huidige universiteit stellen. Ook zijn eisen tot herinvestering, democratisering, betere studentenhuisvesting en werkdrukverlaging door meer medewerkers aan te stellen geen zaligmakende oplossingen. We zullen net zozeer na moeten denken over hoe we deze eisen in de toekomst veilig moeten stellen, en over de soort samenleving die hiervoor noodzakelijk is.

Kennis is geen verdienmodel! Voor gratis, sociaal en emanciperend onderwijs! Voor solidariteit tussen studenten, docenten, en universiteitspersoneel!

Koop onze brochure 'Stop de vermarkting van het onderwijs' (15 pagina's A5) voor 0,5 euro.

Vecht met ons mee voor een socialistische wereld!

Het Committee for a Workers' International (Comité voor een Arbeiders Internationale) is een wereldwijde organisatie van arbeiders, jongeren en al diegenen die worden onderdrukt door het kapitalisme en imperialisme en die strijdt voor een socialistische wereld. Het tijdperk van het neoliberale kapitalisme en globalisering dat het beleid van de heersende klassen heeft gedomineerd, heeft geresulteerd in nooit eerder geziene ongelijkheid en uitbuiting. De rijkste 8 mensen op de planeet bezitten inmiddels evenveel als de armste 50% van de wereldbevolking. De massale armoede, uitbuiting, oorlog en conflicten die het waarmerk zijn van het kapitalisme van vandaag de dag, kunnen alleen beëindigd worden door democratische planning van de economie door werkende mensen, gebaseerd op de nationalisatie van de grote multinationals en financiële instellingen, en het instellen van een socialistische geplande economie. Een systeem dat nieuwe technologie en menselijk vakmanschap zal gebruiken om de behoeften van de hele bevolking te dienen in plaats van de winsten van de rijkste 1%.

Het CWI vecht tegen uitbuiting, onderdrukking en elke discriminatie gebaseerd op geslacht, seksuele oriëntatie of ras, en tegen nationale onderdrukking. We vechten voor de eenheid van alle werkenden in een wereldwijde strijd tegen het kapitalisme en imperialisme. Het CWI steunt het opbouwen van massapartijen van de werkende klasse om alle werkenden te verenigen in een strijd om hun belangen te verdedigen en zich tegen het kapitalisme te verzetten. We vechten om Marxistische partijen op te bouwen met een revolutionair socialistisch programma, om het kapitalisme in elk land en internationaal te verslaan. Het CWI is georganiseerd in meer dan 40 landen op alle 6 continenten, in een gemeenschappelijke strijd voor een socialistisch alternatief. Op socialistworld.net kan je ons programma, commentaar en verslagen vinden van onze strijd en van werkenden over de hele wereld. We roepen diegenen op die het eens zijn met de strijd voor een massa socialistisch alternatief om met ons mee te vechten in deze strijd.

Socialistisch Alternatief is de Nederlandse afdeling van het CWI. Lees meer over ons op onze website: www.socialistischalternatief.nl of neem contact met ons op: Email: info@socialisten.net

SOCIALISTISCH ALTERNATIEF

€1
€2 steunprijs

Nummer 5 - November/December 2018

STRIJD MEE VOOR GOED EN TOEGANKELIJK ONDERWIJS!

Op vrijdag 28 september 2018 werd het P.C. Hoofthuis in Amsterdam bezet door een groep studenten. De mars die op dezelfde dag langs het P.C. Hoofthuis ging, de 'Mars voor Onderwijs', stopte bij het bezette gebouw om vervolgens solidariteit te tonen met de bezetters. Studenten die buiten waren vormden daarop volgend een blokkade van de ingangen van het P.C. Hoofthuis. Het was een spontane actie die door enkele voortrekkers, waaronder een lid van het CWI, werd opgezet.

DOOR ROBBERT VAN RUMUND EN TJALLING JANSSEN

Het was het hoogtepunt van de actieweek die WO in Actie, een samenwerking van docenten die strijden tegen de bezuinigingen en voor herinvestering in het onderwijs, had ingeluid. WO in Actie had die week open lezingen georganiseerd over de bezuinigingen en de werkdruk binnen het hoger onderwijs. Veel studentenbewegingen haakten hierop in met hun eigen acties, zoals het 'schreeuwen voor onderwijs' in bibliotheken, blokkeren van ingangen, en het werven van studenten voor de studentenbewegingen. Tijdens de laatste vergadering van WO in Actie zijn de eerste voorzichtige stappen gezet richting het organiseren van een staking. Studenten en docenten zullen vervolgstappen moeten zetten om de tegenbeweging levend te houden, en om meer mensen aan de staking te binden.

De eisen van de vele studentenbewegingen gaan dikwijls verder. De meeste studentenbewegingen willen de herinvesteringsgraad van 1980 terug (zoals Socialistisch Alternatief ook onderschrijft), en verregaande democratisering van de universiteit door onder andere herroepbare decanen en meer transparantie en zeggenschap over het universiteitsbeleid. Ook zou volgens vele studenten de universiteit meer aansprakelijk moeten zijn voor het tekort aan studentenhuisvesting, wat gepaard gaat met een enorme aantrekking van internationale studenten om zoveel mogelijk subsidie te ontvangen. Bovendien willen studenten de basisbeurs terug, om zo van het huidige schuldenstelsel en de toekomstige torenhoge rentes af te zijn. Echter

zijn vrijwel alle studentenbewegingen solidair met WO in Actie, en wij roepen op om dat vooral te blijven: verenigd staan we sterker!

De actie in Amsterdam verliep uiteindelijk rustig, buiten althans: de overgebleven bezetters zijn uiteindelijk hardhandig verwijderd. Studenten die de blokkade van de ingangen buiten levend hielden, hadden voortdurend contact met de autoriteiten, maar zonder principes te verloochenen: wij als studenten waren niet bereid om onder

Lees verder op pagina 7